

Pasningsvejledning for akvariefisk i ferskvand

1. Dyreart

Denne vejledning gælder for nedenstående familier af ferskvandsfisk og betragtes som en vejledning i grundlæggende akvariehold.

For de nævnte familier findes repræsentanter, der er velegnede hertil, mens andre stiller væsentligt større krav til pasningen. Forhandleren kan vejlede i velegnede arter til det aktuelle akvarium.

De respektive familier er: Karpelaks (*Characidae*), Ungefødende tandkarper (*Poeciliidae*), Æglæggende tandkarper (*Notobranchiidae*), Guramier (*Osphronemidae*), Karper (*Cyprinidae*), Cichlider (*Cichlidae*), Regnbuefisk (*Melanotaeniidae*), Kutlinger (*Gobiidae*), Badis (*Badidae*), Øksefisk (*Gasteropelecidae*), Maller (*Loricariidae*), Banjomaller (*Aspredinidae*), Tornmaller (*Doradidae*), Pansermaller (*Callichthyidae*) og Smerlinger (*Cobitidae*).

Listen er ikke udtømmende.

2. Fuldvoksen størrelse

Det er en udbredt misforståelse, at fisk tilpasser deres vækst i henhold til akvariets størrelse. Tag altid fiskenes maksimale størrelse i betragtning, når der vælges fisk til akvariet.

Vær opmærksom på, at nogle tilgængelige ferskvandsfisk opnår en størrelse, der er uegnet for de fleste akvarister. Denne vejledning er begrænset til at omfatte fisk, der når en maksimal størrelse på 30 cm.

3. Forventet levealder

Generelt skal man forvente en levealder på minimum 2-8 år afhængig af arten. Der er dog mange fisk, som når en højere alder.

4. Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur

Akvariets størrelse skal tillade, at fiskene har mulighed for at svømme frit. Det giver god trivsel, og gør det spændende at iagttage fiskene. Som minimum bør der være 2 liter vand pr. cm fisk, for fisk op til 15 cm. For større arter bør der være minimum 4 liter vand pr. cm fisk. Derudover bør akvariet være mindst 6 gange så langt som fiskens totallængde. Det skal altid vurderes individuelt til det aktuelle akvarium.

For de fleste akvarier vil ca. 4 cm rensed akvariegrus eller sand være passende som bundlag. Heri placeres vandplanter, sten og rødder, der primært fungerer som visuelle barrierer og skjulesteder for fiskene. Planter har også en positiv effekt på vandets kvalitet.

5. Særlige pasningsbehov, herunder særlige krav til temperaturforhold

Vandtemperaturen holdes stabil med et termostatstyret varmelegeme. Mange tropiske akvariefisk trives ved 24-27 °C, men vær altid opmærksom på den pågældende arts behov. Brug dagligt et termometer til at kontrollere vandets temperatur.

Vandets kvalitet er afgørende for fiskenes trivsel, og kan opretholdes ved hjælp af et filter. Filtret skal være tilpasset akvariets størrelse og fungere i døgndrift. Det er vigtigt, at udløbet fra filtret bryder akvariets overflade, så der konstant tilføres ilt til vandet.

Når akvariet er indrettet, bør man vente nogle uger, inden de første fisk flytter ind. Denne periode tillader, at akvarievandet stabiliseres, og giver akvaristen mulighed for at udføre justeringer, uden det påvirker fiskene. Derudover vil det biologiske filter, som er vigtigt for vandkvaliteten, gradvist blive opbygget på alle akvariets overflader.

Tilføj altid kun få fisk ad gangen til både nye og etablerede akvarier. Det giver akvariets biologiske aktivitet mulighed for at tilpasse sig, så der ikke kommer uønskede udsving i vandkvaliteten.

Efter hjemtransport skal fiskene tilvænnes det nye akvarium. Dette gøres ved at tilføre akvarievand til transportvandet i forholdet 1:1 over en periode på 30 minutter.

Vandskift er en nødvendighed for at fjerne de affaldsstoffer, der ophobes i vandet. Skift 20 % pr uge i et normalt belastet akvarium.

Akvariets bundlag renses med nogle måneders interval med en slamklokke, mens akvariets dekorationer kan vaskes i rent vand efter behov. Filtret renses i vand, der er gemt fra akvariets vandskift. Således undgår man, at biofiltret skal startes på ny.

For at evaluere vandkvaliteten bruges et testsæt, som købes i dyrehandlen. De vigtigste affaldsstoffer at teste for er: ammonium, nitrit og nitrat. Vandskift kan da tilpasses i henhold til testresultaterne.

Døgnrytmen holdes stabil med 10-12 timers kunstigt lys dagligt.

6. Fodring

Benyt som udgangspunkt samme type foder, som fiskene er tilvænnet hos forhandleren. Mange fisk er følsomme overfor pludselige ændringer i deres foder, og en eventuel ændring bør foretages gradvist. Der fodres 2 gange dagligt med en mængde, der kan spises op i løbet af et par minutter. Flagefoder og granulat tilpasset den enkelte art anbefales som hovedfoder hvis muligt, mens optøet frostfoder som f.eks. myggelarver bruges som tilskud.

7. Sociale behov

Nogle fisk trives bedst i en stimes tryghed, mens andre er solitære. En afvigelse fra deres naturlige behov kan være en stor stressfaktor med sygdom til følge. Forhør dig hos forhandleren om den enkelte arts egnethed til det aktuelle akvarium.

8. Formering, yngelpleje og eventuel neutralisation

Mange ferskvandsfisk yngler hyppigt i akvariet, typisk efter vandskift. For at få succes med opdræt kan det være nødvendigt at isolere ynglende fisk eller deres afkom. Vær opmærksom på, at fiskeunger kræver hyppigere fodringer, hvilket belaster vandkvaliteten.

9. Typiske tegn på sygdom og nedsat trivsel

Sygdom kommer oftest på baggrund af utilfredsstillende vandkvalitet. Hvis fisken mister appetit, får uklare øjne, svømmer uregelmæssigt eller får atypiske plamager på kroppen, kan det være tegn på sygdom. Gennemgå akvariets installationer og test vandet for affaldsstoffer. Udfør vandskift og forhør dig hos dyrehandleren eller en dyrlæge.

Eventuelle øvrige informationer

Forslag til fisk, der er velegnede til grundlæggende akvariehold:

Guppy (*Poecilia reticulata*), Platy (*Xiphophorus maculatus*), Sommerfuglecichlide (*Papilochromis remirezi*), Pantermalle (*Corydoras sp.*), Kribensis cichlide (*Pelvicachromis pulcher*), Ancistrus malle (*Ancistrus sp.*)

Slutblok

Denne pasningsvejledning er udarbejdet af Rådet vedrørende hold af særlige dyr i samarbejde med Thomas Stensgaard.

Pasningsvejledningen indeholder generel information om pasning af en dyreart/dyregruppe. Yderligere oplysninger kan findes på biblioteket eller på relevante hjemmesider.

Pasningsvejledningens faglige indhold er godkendt af Rådet vedrørende hold af særlige dyr den 16.12.2013 i henhold til bekendtgørelse om erhvervsmæssig handel med dyr.